

r o z h o d o l :

Návrh sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2014 telefaxom a 27. novembra 2014 poštou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vedená pod sp. zn. Rvp 15540/2014, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Šoporňa konaných 15. novembra 2014. Dňa 26. novembra 2014 bola ústavnému súdu telefaxom, 27. novembra 2014 elektronickými prostriedkami a následne 1. decembra 2014 poštou doručená aj sťažnosť politickej strany Strana demokratického Slovenska (ďalej len „SDS“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“) vedená pod sp. zn. Rvp 15574/2014, ktorou namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb poslancov obecného zastupiteľstva a starostu obce Šoporňa konaných 15. novembra 2014. Ústavný súd uznesením sp. zn. PL. ÚS 72/2014 zo 17. decembra 2014 spojil obe sťažnosti na spoločné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 15540/2014.

Zo sťažností a zápisnice miestnej volebnej komisie o celkovom výsledku volieb v obci do obecného zastupiteľstva a starostu obce konaných 15. novembra 2014, ktorú si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že sťažovateľ kandidoval na post starostu obce za SDS pod poradovým č. 8, pričom z celkového počtu 2 059 platne odovzdaných hlasov získal 530 platných hlasov, čo predstavuje 25,74 % z celkového počtu platne odovzdaných hlasov, a tým v súlade s § 59 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nadobudol aktívnu legitimáciu na podanie sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

takmer celého dňa pred budovou školy, kde sa rozprával s prichádzajúcimi voličmi a ovplyvňoval ich v rámci preferovaných osôb, prípadne, ak niekto nechcel voliť všetkých poslancov v rámci okrsku, hovoril im, koho ešte majú voliť... Podľa našich informácií boli mnohí voliči privezení ku škole, aby sa zúčastnili volieb a boli im dávané inštrukcie, ako majú voliť.»

b) *„Je dôvodné podozrenie, že v obci Šoporňa dochádzalo aj k volebnej korupcii, ktorá nesie znaky až trestného činu, kedy boli za odovzdané hlasy pre konkrétnych kandidátov (na starostu a na poslancov) sľúbené i odovzdané peniaze, resp. potraviny. V tomto prípade išlo predovšetkým o voličov rómskej národnosti (napr. z [REDACTED]).“*

c) *«Prihlasovanie obyvateľov na trvalý pobyt v obci pred voľbami s úmyslom môcť v danej obci voliť, no nie s úmyslom skutočne žiť v obci a mať skutočný záujem podieľať sa na živote obce. Volieb sa mali zúčastniť aj takéto osoby. Vzhľadom na počet voličov v Šoporni (počet osôb zapísaných v zozname voličov 3622) a počet zúčastnených voličov (2101) nemohol zrejme tento fakt samotný významnejším spôsobom ovplyvniť celkové výsledky na „horných priečkach“ poradia zvolených poslancov, no mohol ovplyvniť poradie zvolených poslancov v dolnej časti zvolených poslancov, náhradníka, či nezvolených poslancov. Najmä v súvislosti s inými okolnosťami volieb považujeme za potrebné spomenúť aj tento fakt. Rovnako sa to týkalo aj cca 200 cudzincov.»*

d) *«Máme ďalej pochybnosť o tom, či každá okrsková a miestna volebná komisia konala spôsobom ustanoveným zákonom a tak, aby bol správne zistený počet platných a neplatných hlasov, postup pri tomto zisťovaní a aj ako bolo celkovo zabezpečené zapečatenie volebnej agendy, keďže podľa našich informácií väčšina členov komisií odišla „oslavovať víťazstvo“ bez záujmu dokončiť všetky procedurálne postupy. Za „celkom samozrejmé“ sa považovalo, že na chodbe, kde boli okrskové volebné komisie bolo „živo“ aj pri prerátavaní hlasov, dvere na volebných miestnostiach bývali otvorené... aj členovia okrskových komisií chodili von z volebnej miestnosti, šírili sa správy o priebehu a priebežnom výsledku volieb... Z tohto dôvodu namietame aj celkový postup okrskových volebných komisií a z opatrnosti žiadame aj prepočítať a preveriť neplatné volebné lístky, resp. platné odovzdané volebné lístky. Rovnako žiadame preveriť, kedy a akým spôsobom došlo k zapečateniu hlasovacích lístkov, obálok a zoznamov voličov a ostatných volebných*

spisov, nakoľko máme informáciu, že sa tak malo definitívne udiť dokonca až v stredu 19. 11. 2014 a či zapečatenie dostatočným spôsobom zamedzilo možnosti dodatočnej manipulácii... V tejto súvislosti si dovoľíme uviesť, že v okrskových komisiách došlo k nesprávnemu posudzovaniu odovzdaných hlasovacích lístkov za neplatné napr. z dôvodu, že okrem zakrúžkovania kandidáta bolo jeho meno aj podčiarknuté.»

Sťažovateľ aj SDS doplnili svoje sťažnosti podaniami doručenými ústavnému súdu 30. decembra 2014, ktorých súčasťou sú čestné vyhlásenia obyvateľov obce, ktoré majú preukazovať ich tvrdenia o neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov samosprávy obce.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach sa sťažovatelia domáhajú, aby ústavný súd nálezom vyhlásil „volby poslancov do Obecného zastupiteľstva obce Šoporňa a starostu obce Šoporňa konané 15. novembra 2014 za neplatné“.

Ešte pred predbežným prerokovaním sťažností vyzval ústavný súd [REDAKOVANÉ], aby sa vyjadril k sťažnosti. Vo vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 12. decembra 2014, [REDAKOVANÉ] okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí o existencii určitých skutočností, ale žiadnym spôsobom nespomína dôkazy, ktoré by preukazovali tvrdenia sťažovateľa...

Sťažovateľ ako jedným z dôkazov porušenia ústavnosti a zákonnosti volieb, uvádza dôvod, že „nie všetci členovia okrskových volebných komisií podpísali zápisnicu o výsledku volieb“. Podľa mne dostupných informácií, neboli všetkými členmi okrskových volebných komisií podpísané zápisnice v dvoch z troch okrskových volebných komisií. Zápisnice vraj nepodpísala [REDAKOVANÉ] - manželka sťažovateľa, [REDAKOVANÉ] - sestra manželky sťažovateľa a sťažovateľova švagriná a [REDAKOVANÉ], blízka spolupracovníčka sťažovateľa na obecnom úrade... Dôvody, pre ktoré zápisnice tieto členky okrskových volebných komisií nepoznám... Obvodná volebná komisia potvrdila závery okrskových volebných komisií a na námietky v zápisniciach uvedených, neprihliadala...

Sťažovateľ ani neuviedol vo svojej sťažnosti, s kým alebo pred kým (okrem toho, že to videl sťažovateľ) mal môj otec de facto viesť volebnú agitáciu. Rovnako sťažovateľ ani

neuviedol, koho mala pani [REDAKOVANÉ] vo volebnej miestnosti priamo ovplyvňovať resp. pán [REDAKOVANÉ] ovplyvňovať pred volebnou miestnosťou... považujem to len za pokračovanie jeho difamačnej kampane nepravdivými tvrdeniami voči mojej osobe...

„Druhým vážnym porušením, ktorého bol sťažovateľ taktiež očitým svedkom bolo zväžanie voličov na voľby viacerými vozidlami s následným pohovorom s týmito osobami ohľadom toho, koho majú voliť.“ Uvedený výrok je iba obyčajným klamstvom sťažovateľa. Nič podobné nebolo zaznamenané žiadnym z členov volebných komisií, pozorovateľov okresnej volebnej komisie a ani zo strany OR PZ SR Galanta, ktoré voľby na základe mojej iniciatívy v obci Šoporňa monitorovali...

Čo sa týka veľkého počtu osôb s cudzími menami prihlásených k trvalému pobytu, tak toto tvrdenie nespochybňujem, keďže k podkladom som ja nemal a ani nemám prístup...

K ukončeniu a sčítaniu volieb sa nedokážem vyjadriť, keďže som nebol pri tom prítomný. Sám sťažovateľ ale vo svojej sťažnosti uviedol, že bol sám svedkom toho ako prebehlo hlasovanie a následné sčítavanie hlasov a tiež, že bol svedkom toho, ako volebné miestnosti neboli uzatvorené počas celého procesu sčítavania hlasov. Neviem, či si z nejakého právneho predpisu odvodil možnosť postupovať v súlade s platným právnym poriadkom, aby mohol byť ako kandidát prítomný pri kontrole a sčítaní hlasov oprávnených voličov, ale ak by jeho prítomnosť mala byť tá vada postupu volebných komisií, svedčiacej o ich nezákonnosti, vzhľadom na zásadu pomernosti, je táto námietka irelevantná, keďže jeho prítomnosť nemala vplyv na výsledok jeho nezvolenia...

Práve sťažovateľ svojim konaním postupoval spôsobom, ktorý nie je možné považovať za zákonný. Nie len, že sa snažil nezákonným spôsobom ovplyvňovať hlasovanie obyvateľov obce Šoporňa, ale je tu aj podozrenie z marenia spravodlivosti, keďže hľadá dodatočne osoby na podporu svojich tvrdení uvedených sťažnosti, ktorou na Ústavnom súde SR napadol ústavnosť a zákonnosť volieb starostu v obci Šoporňa a ústavnému súdu v sťažnosti neuviedol mená svedkov na podporu svojich tvrdení...»

Dňa 12. decembra 2014 bola ústavnému súdu doručená volebná dokumentácia týkajúca sa volieb do orgánov samosprávy obce Šoporňa uskutočnených

15. novembra 2014, ako aj zoznam osôb, ktoré sa prihlásili na trvalý pobyt v obci v období od 1. januára 2014 do 15. novembra 2014.

Ústavný súd sťažnosti sťažovateľa a SDS predbežne prerokoval a uznesením č. k. PL. ÚS 6/2015-51 zo 14. januára 2015 ich prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažností na ďalšie konanie ústavný súd vyzval zvolených poslancov obecného zastupiteľstva, aby sa vyjadrili k sťažnostiam.

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení uvádza, že skutočnosti uvedené v sťažnostiach mu nie sú známe, voči sťažovateľovi sa necíti zaujatý.

Vo vyjadrení [REDAKOVANÉ] k sťažnostiam sa okrem iného uvádza:

„... pred voľbami a v deň volieb na starostu a poslancov, ktoré sa konali 15. 11. 2014 som nepostrehol ani som sa od nikoho nedopočul, žeby niekto ponúkal financie a rôzne iné dary a predmety, aby niekto volil hociktorého kandidáta na starostu. Naopak už pred voľbami sa pán [REDAKOVANÉ] snažil meniť zloženie okrskových volebných komisií. Keď sa mu to nepodarilo, pretože Ústredná volebná komisia nariadila nové voľby v okrskových volebných komisiách. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie ÚVK mám informácie, že došlo k žiadosti od miestnej volebnej komisie na monitorovanie bezproblémového priebehu volieb obvodnou volebnou komisiou a políciou. Uvedené sa mi aj potvrdilo, keďže som videl policajné hliadky, počas celého dňa som nepočul a ani nezaznamenal akúkoľvek činnosť, ktorá by smerovala na ovplyvňovanie členov komisie. Podľa môjho názoru považujem tieto voľby za jedny z najtransparentnejšie a najviac monitorované. Naopak po zverejnení výsledkov volieb podporovatelia bývalého starostu sa snažili ovplyvniť občanov rôznym spôsobom, aby potvrdili, že im boli ponúkané rôzne výrobky a financie proti novozvolenému starostovi. Toto som sa dopočul od viacerých občanov, ktorí odmietli sa podieľať na takomto tvrdení keď to nebola pravda.“

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení k sťažnostiam uvádza:

„... v čase predvolebného moratória ako aj v priebehu dňa vykonávania volieb do územnej samosprávy, ktoré sa konali dňa 15. 11. 2014, boli z môjho pohľadu dodržané všetky potrebné formality. Osobne som sa nestretol s ovplyvňovaním kandidátov na post starostu obce, či názormi o kupovaní hlasov u žiadneho kandidáta, okrem jednej skutočnosti, kde kandidát na starostu [REDAKOVANÉ] (z pozície starostu) chcel vykonať zmeny v obsadení predsedov vo volebných okrskových komisiách dosadením osôb z rodinného príbuzenstva. Na túto skutočnosť bola upovedomená ústredná volebná komisia, ktorá na opakované voľby do komisií dohliadala.

V čase výkonu volieb som sa stretol s monitorovaním volieb a dohliadaním na ich bezproblémový priebeh aj zo strany polície, ako aj obvodnou volebnou komisiou z Galanty. K danej situácii som sa dozvedel, že nakoľko došlo k podozreniu ovplyvňovania predsedov okrskových komisií, ktorú som spomínal vyššie, predseda volebnej komisie požiadala o zvýšený dohľad nad priebehom volieb.

Ako kandidát na poslanca som sa pred ukončením volieb nahlásil u predsedu druhej okrskovej volebnej komisie ako pozorovateľ z dôvodu overenia transparentnosti a regulárnosti pri sčítavaní hlasov kandidátov na starostu a poslancov. Priebeh sčítavania hlasov bol bez komplikácií, bez pripomienok a boli všetky hlasovacie lístky riadne kontrolované a overované. Neboli podané žiadne námietky či sťažnosti zo žiadnej monitorovanej skupiny. Vo volebnej miestnosti č. 2 bolo všetko v poriadku. Ako pozorovateľ som si však všimol, že pred ukončením sčítavania hlasov na starostu obce, kedy bolo zrejme, že počet hlasovacích lístkov kandidáta č. 8 [REDAKOVANÉ] je vizuálne v počte menšom ako je počet hlasov kandidáta č. 2 [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] niekoľko krát posielal prostredníctvom mobilného telefónu sms správy. Po ukončení sčítavania hlasov na starostu obce a rozdiel hlasov bol v počte 66 v prospech kandidáta č. 2 [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] opustil volebnú miestnosť č. 2 a viac sa nevrátil. Počas sčítavania hlasov na poslancov obecného zastupiteľstva som asi po hodine z volebnej miestnosti odišiel na chodbu s úmyslom opustiť budovu základnej školy. Nakoľko táto bola zamknutá, prešiel som chodbou smerom k jedálni za účelom nájsť zodpovednú osobu, ktorá by ma z budovy pustila von, pričom som na chodbe zbadal pani [REDAKOVANÉ] (manželku kandidáta na starostu obce), ktorá vyšla z jedálne a vošla do zborovne školy. Osobne ma zarazila tá skutočnosť, že ako členka

komisie volebného okrsku č. 1 opustila volebnú miestnosť v dobe, keď sa sčítavali hlasy a voľby neboli ukončené.

Na záver chcem uviesť a zdôrazniť, že voľby do samosprávy v roku 2014 boli snáď najtransparentnejšie voľby v dejinách obce. Až v nasledujúcich dňoch po voľbách som sa od občanov dozvedal o rečiach, že voľby boli kupované, manipulované, voliči ovplyvňovaní, zväzaní k urnám a mnoho ďalších situácií, ktoré sa v skutočnosti nezakladajú na pravde. Sťažnosť považujem od sťažovateľa za vymyslenú.“

Vo vyjadrení zvoleného poslanca [REDAKOVANÉ] sa okrem iného uvádza:

„... V skupine s niektorými ďalšími kandidátmi sme robili predvolebnú kampaň do 8. 11. 2014, teda 7 dní pred voľbami. Ja som odvtedy žiadnu aktivitu nevyvíjal a takisto nemám znalosť o tom, že by niekto z týchto, mne známych kandidátov, pokračoval vo volebnej kampani formou verejného vystupovania.

Takisto nemám žiadnu vedomosť o údajnom konaní [REDAKOVANÉ] a pána [REDAKOVANÉ]. Tvrdenie sťažovateľa považujem za veľmi vágne a nepreukázateľné. Tvrdenie, že pán [REDAKOVANÉ] agitoval za konkrétnych kandidátov sa mi zdá značne prehnané, pretože pán [REDAKOVANÉ], sám ako bývalý poslanec do týchto volieb dobrovoľne nekandidoval a preto mu chýbala motivácia takto konať. Nemám tiež žiadnu vedomosť o údajnom zväzaní voličov... považujem sťažnosť bývalého starostu obce pána [REDAKOVANÉ] a zároveň strany SDS, ktorá v našej obci s tým, že obec Šoporňa s viac ako 4 000 obyvateľmi, má možno menej ako 10 členov za neopodstatnenú a všetky tvrdenia sťažovateľov za účelové...“

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení k sťažnostiam okrem iného uvádza:

„Nestretol som sa so žiadnym kupovaním hlasov ani ovplyvňovania voličov zo strany protikandidátov MV na starostu ani kandidátov na poslancov v Šoporni dňa 15. 11. 2014. Pred príchodom do volebnej miestnosti som si podal ruku s niekoľkými známymi, ktorí už odvolili. Toto priateľské gesto nepovažujem za ovplyvňovanie... Inak priebeh samotných volieb považujem za transparentný.“

Vo vyjadrení zvoleného poslanca PaedDr. [REDAKOVANÉ] k sťažnostiam sa uvádza:

„Voleb starostu obce a poslancov miestneho zastupiteľstva som sa zúčastnil ako každý radový občan, nebol som teda pozorovateľom, ani inak na voľbách zainteresovaný. V priestore volebných miestností som za zdržal len čas, nevyhnutný na vykonanie volieb a krátky rozhovor s rodinným príslušníkom, ktorého som na chodbe stretol. Celkom som strávil vo volebnej budove 10-15 minút. V tomto čase som nezaregistroval žiadne konanie účastníkov volieb, ktoré by som mohol označiť za činnosť narušujúcu priebeh volieb a ani za činnosť vedúcu k porušovaniu zákona.“

Zvolený poslanec [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení k sťažnostiam okrem iného uvádza:

„Sťažnosť sa nezakladá na pravde, je to iba názor neúspešného kandidáta. Volebnú kampaň v obci Šoporňa každý kandidát na funkciu starostu obce robil so svojim tímom ľudí a na rôznych miestach v obci. Nemám vedomosti o korupcii, podplácaní a rozdávaní klobás pred voľbami, ako je uvádzané v sťažnosti. Voľby v obci Šoporňa boli vykonané transparentne pod dozorom viacerých pozorovateľov /členov okresnej volebnej komisie, členov PZ, bežných občanov obce, ktorí boli prítomní a registrovaní ako pozorovatelia vo volebných miestnostiach/. Nezakladá sa na pravde, že agentúra [REDAKOVANÉ], v ktorej som konateľ zväžala voličov k voľbám. Autom Suzuki Swift bielej farby s EČ [REDAKOVANÉ] sa k voľbám v poobedňajších hodinách dopravila majiteľka firmy, ktorá dovtedy bola v práci.“

Vo vyjadrení zvolenej poslankyne [REDAKOVANÉ] k sťažnostiam sa uvádza:

«... V prvom rade Vás chcem oboznámiť so skutočnosťou, že v komunálnych voľbách 2014 v obci Šoporňa kandidovala na post starostu obce Šoporňa pod číslom 7 moja sestra [REDAKOVANÉ], ktorú som ja a moja rodina podporovala - nakoľko je to môj blízky rodinný príslušník. Z tohto dôvodu mne samej záležalo na tom, aby voľby prebehli hladko, čestne a bez nezákonného zasahovania do priebehu volieb, ako aj samotného volebného výsledku.

Faktom je, že pred voľbami politickej strany nominovali svojich členov do jednotlivých okrskových komisií na čo, ale p. [REDAKOVANÉ] členov okrskových komisií poprehadzoval podľa svojho zväženia a tým porušil zákon. Na to sa politickej strany „vzbúrili“ a podali sťažnosť Ústrednej volebnej komisii a tá nariadila druhú voľbu predsedov a členov okrskových komisií, ktorá už prebehla v súlade so zákonom a pod dozorom Obvodnej volebnej komisie z Galanty.

Taktiež ako aj ostatní kandidáti na post starostu - sme sa snažili monitorovať situáciu okolo priebehu volieb. Nevidela som a ani som nepočula o iných kandidátoch na post starostu, že by dochádzalo z ich strany a strany ich voličov k nejakému nekalému spôsobu napr. kupovaniu hlasov, zväžaniu alebo ovplyvňovaniu voličov.

Ale na druhej strane sa šírili reči o prihlasovaní sa ľudí k trvalému pobytu v obci Šoporňa pred voľbami s cieľom podporiť [REDAKOVANÉ] vo voľbách. Ďalej sa šírili reči počas volebnej noci, kde sa p. [REDAKOVANÉ] údajne snažila pri sčítaní presunúť časť volebných lístkov z „kôpky“ [REDAKOVANÉ] do „kôpky“ v prospech svojho manžela p. [REDAKOVANÉ]. Na toto, ale okrsková komisia včas prišla, keďže volebné lístky boli niekoľkokrát prerátavané a kontrolované.

Záverom môžem čestne prehlásiť, že komunálne voľby 2014 v obci Šoporňa i napriek neúspechu mojej sestry prebehli zákonne, a jediný podľa môjho názoru, kto sa snažil o manipulovanie volieb a volebného výsledku bol práve [REDAKOVANÉ] a jeho rodina.»

Zvolená poslankyňa [REDAKOVANÉ] sa vyjadrila, že nemá vedomosť o skutočnostiach, ktoré by spochybňovali „zákonnosť predmetných volieb“. Zvolená poslankyňa [REDAKOVANÉ] vo svojom stručnom vyjadrení taktiež uviedla, že nemá žiadnu informáciu o skutočnostiach uvádzaných v sťažnostiach.

Zvolená poslankyňa [REDAKOVANÉ] vo svojom vyjadrení k sťažnostiam okrem iného uvádza:

„Môžem potvrdiť to, že sa po obci skutočne šíria reči o kupovaní hlasov za peniaze, či skôr za potraviny (klobásy). Osobne som nebola svedkom takéhoto kupovania... Videla som aj ja auto agentúry [REDAKOVANÉ], ako v deň volieb jazdilo po obci aj parkovalo pred

škola, aj to, že jazdilo plné, ale či ľuďom z auta niekto dával lístočky, to som nevidela. Nenapadlo ma to sledovať a verím, že ani v budúcich voľbách, ak sa rozhodnem kandidovať, nebudem snáď musieť robiť nejakého volebného detektíva... Ohľadom osoby [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] môžem potvrdiť, že v čase keď som bola ja voliť, tak sa nachádzala v škole a vyzeralo to tak, že sa tam zdržiava dlhodobo a myslím, že aj premyslene, mala v ruke nejaké papiere. Ak bola oficiálnym pozorovateľom, tak mohla v škole i vo volebnej miestnosti byť ako dlho chce. Mňa nekontaktovala, ale s inými ľuďmi sa rozprávala. O čom neviem, ale je očakávateľné, že o voľbách a o kandidátoch, lebo ju obecná politika, obecné zastupiteľstvá či hospodárenie obce všeobecne dlhodobo zaujímajú (kritizovala viackrát verejne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], bola aktívna v referende atď.) Počula som, že síce, že vo volebnej miestnosti mala ukazovať dva prsty, t. j. volte č. 2, ktoré mal [REDAKOVANÉ], ale vo volebnej miestnosti už nikoho neovplyvní. Keď už niekto na voľby príde, je rozhodnutý, koho bude voliť. Videla som tam aj pánov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ako sa zhovárajú s inými ľuďmi. Nemala som však dôvod na to, aby som sa s nimi dala do reči, keďže išlo o nášho volebného oponenta a tiež nezvyknem úmyselne ísť načúvať cudzie reči.

To, či sa v obci prihlásili na pobyt ďalšie osoby alebo boli voliť nejakí cudzinci vôbec neviem. Rovnako nemám žiadne informácie ani o manipulácii s volebnými schránkami -nemám ich odkiaľ mať.“

Dňa 3. februára 2015 bolo doručené ústavnému súdu vyjadrenie odporcu [REDAKOVANÉ] k doplneniu sťažnosti, v ktorom okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ v úvode svojho doplnenia sťažnosti uvádza, že navrhuje vypočuť ako ďalších svedkov pani [REDAKOVANÉ], pani [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ], zamestnankyne resp. bývalé zamestnankyne obce Šoporňa. Majú byť svedkami, v akom stave sa nachádzala volebná dokumentácia pred tým, ako bola zaslaná na Ústavný súd Slovenskej republiky. Nie je zrejmé, čo majú tieto svedkyne potvrdiť, keďže sťažovateľ to neuviedol. Z uvedeného absentuje účel vykonania dôkazu výsluchom týchto sťažovateľom navrhnutých svedkov. Nie je ale tiež zrejmé, čo má stav volebnej dokumentácie, pred zaslaním ústavnému súdu, spoločné so zisteným výsledkom hlasovania voličov. Predsa za stav volebnej dokumentácie zodpovedá obec a ako sám sťažovateľ uviedol, v čase zasielania volebnej dokumentácie

ústavnému súdu, bol na čele obce a za jej činnosť aj niesol zodpovednosť, sťažovateľ ako starosta obce... Navyše, pani [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ] nie je možné považovať za neustranných a nezaujatých svedkov, keďže na základe oznámenia novozvoleného starostu sa vedie trestné konanie, kde je dôvodné podozrenie z trestnej činnosti pani [REDAKOVANÉ] a pani [REDAKOVANÉ], keďže boli za svedkom, v snahe ovplyvňovať ho poskytnutím nenáležitej výhody a ovplyvňovania za účelom poskytnutia krivej resp. nepravdivej svedeckej výpovede pred ústavným súdom. Pani [REDAKOVANÉ] je zase manželkou kandidáta na poslanca obecného zastupiteľstva, ktorý kandidoval za stranu, ktorá podala sťažnosť...

Sťažovateľ spomína v doplnení svojej sťažnosti folklór pri rozprávaní o „[REDAKOVANÉ] klobásach“. Nevieme, čo tým má sťažovateľ na mysli a ani to, či tieto „[REDAKOVANÉ] klobásy“ majú byť nejakým spôsobom spájané s osobou novozvoleného starostu alebo nejakými jeho činmi. Nie je ani zrejmé, kto sú osoby sťažovateľom označované ako „mnoho Rómov“ a „ľudia počuli a videli“. Nevieme naozaj sa k uvedenému vyjadriť inak ako že je to len tvrdenie pána sťažovateľa (a to aj v konaní o sťažnosti SDS) bez reálneho podkladu... Ak sám sťažovateľ vo svojom doplnení sťažnosti uvádza „niektoré vyhlásenia nie sú priamo svedkami volebnej korupcie a ovplyvňovania výsledku volieb či porušovania volebného moratória, nie je zrejmé, ako môže tieto podklady uvádzať ako dôkazy a tieto osoby navrhovať ako svedkov, ktorí majú potvrdiť jeho tvrdenia uvádzané v sťažnosti. Ak sám vo svojom doplnení sťažnosti tvrdí, že nie sú priamo svedkami, nie je dôvod na to, aby ich ako svedkov uvádzal. Nevieme ani, ktoré osoby by ako priamy svedkovia podľa sťažovateľ mali byť a tak aj dosvedčiť sťažovateľove tvrdenia na preukázanie pravdivosti jeho vyjadrení.

Tiež by sme chceli upozorniť na skutočnosť, že doplnenie sťažnosti nad rozsah pôvodne podanej sťažnosti, t. j. ktoré pôvodné znenie sťažnosti nedopĺňajú ale rozširujú a aj osoby, v pôvodne podanej sťažnosti, je podľa nášho názoru podaním, ktoré v zmysle § 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov je podaním po lehote na podanie sťažnosti vo volebných veciach.»

V ďalšom období boli ústavnému súdu bez predchádzajúcej výzvy doručované vyjadrenia viacerých obyvateľov obce Šoporňa, v ktorých sa vyjadrujú ku skutočnostiam

súvisiacim s priebehom volieb do orgánov samosprávy obce Šoporňa konaných 15. novembra 2014, ako aj viaceré anonymné oznámenia, ktoré buď potvrdzujú námietky sťažovateľa, alebo naopak, ich vyvracajú, resp. ich pisatelia poukazujú v týchto oznámeniach na nekalé praktiky sťažovateľa. Ústavnému súdu bolo doručené i „*podporné stanovisko*“ zvolenému starostovi [REDACTED], ktoré podpísalo 167 občanov obce Šoporňa.

II.

II.1 Všeobecné východiská pre rozhodovanie volebných sťažností

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Z čl. 129 ods. 2 ústavy vyplýva oprávnenie, ako aj povinnosť ústavného súdu preskúmať na základe volebných sťažností tak ústavnosť, ako aj zákonnosť namietaných volieb.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy, t. j. predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Ústava garantuje všetkým oprávneným voličom voliť svojich zástupcov do voľbami kreovaných orgánov verejnej moci (aktívne volebné právo), t. j. rozhodovať o personálnom, resp. politickom zložení nimi volených orgánov verejnej moci (čl. 30 ods. 1 ústavy), pričom garantuje tiež všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie

tajným hlasovaním (čl. 30 ods. 3 ústavy). Zároveň ústava garantuje predovšetkým prostredníctvom čl. 30 ods. 4 možnosť (právo) občanov, a vo vzťahu k voľbám orgánov územnej samosprávy aj cudzincov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky (čl. 30 ods. 1 druhá veta ústavy), uchádzať sa o zvolenie do funkcie starostu obce alebo funkcie poslanca obecného zastupiteľstva za rovnakých podmienok [pasívne volebné právo (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 18/07)].

Pod zákonnosťou volieb do orgánov územnej samosprávy treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (m. m. PL. ÚS 34/99 alebo PL. ÚS 82/07), pričom podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zistená nezákonnosť volieb do orgánov územnej samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv dotknutých osôb, ktoré je v konečnom dôsledku porušením volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 20/2011, m. m. PL. ÚS 21/94 alebo PL. ÚS 82/07).

Základným interpretačným pravidlom pre zákony, ktoré bližšie upravujú výkon politických práv, je čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Citované ustanovenie ústavy má priamu spojitosť so všetkými politickými právami vyjadrenými v ústave a svojou povahou ovplyvňuje formovanie politických síl v demokratickej spoločnosti. Slobodná súťaž politických síl nachádza svoje vyjadrenie predovšetkým vo voľbách a je základným predpokladom a podmienkou fungovania demokratického štátu (m. m. PL. ÚS 19/98, PL. ÚS 82/07).

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže a) vyhlásiť voľby za neplatné, b) zrušiť napadnutý výsledok volieb, c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený, d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Právomoc zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatní ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou len vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99). Nie každé porušenie volebného zákona teda vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel volebného zákona, ako aj na princípy volebného práva uznávané spoločnosťou demokratických štátov. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie volebného zákona, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (PL. ÚS 20/2011).

Vo všeobecnosti platí, že na to, aby ústavný súd vyhovel volebnej sťažnosti, musia byť splnené tri základné predpoklady: a) zistenie protizákonnosti volieb, t. j. porušenie zákonov upravujúcich organizáciu a priebeh volieb, resp. zákonov, ktoré s nimi bezprostredne súvisia, b) príčinná súvislosť medzi zistenou protizákonnosťou volieb a sťažovateľom namietanou neplatnosťou volieb, resp. voľby kandidáta, a c) intenzita protizákonnosti volieb, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú (boli) prejavom skutočnej vôle voličov (m. m. PL. ÚS 73/07). Dôležitým komponentom volebného súdnictva je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na rozhodovanie voličov a najmä na výsledok volieb.

Súčasťou zákonom predpísaných náležitostí volebnej sťažnosti sú aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Vo vzťahu k voľbám, ktorých výsledok už bol uverejnený v zmysle príslušných

ustanovení volebného zákona [v tomto prípade podľa § 45 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“)], platí prezumpcia ich ústavnosti a zákonnosti, ktorá platí dovtedy, kým ústavný súd o voľbách napadnutých volebnou sťažnosťou v zmysle § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodne inak ako zamietnutím volebnej sťažnosti. Namietané protiústavné alebo nezákonné konanie musí mať priamy vplyv na dosiahnutý výsledok volieb. Túto skutočnosť musí sťažovateľ nielen namietiť, ale aj doložiť exaktnými dôkazmi. Nestačí samotné označenie dôkazov (PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 5/03 a PL. ÚS 35/03). Súčasťou zákonných náležitostí sťažnosti sú totiž aj dôvody, pre ktoré sa voľby napádajú, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahrádzať, prípadne dopĺňať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (m. m. PL. ÚS 3/2010).

Uvedené všeobecné východiská ústavný súd aplikoval pri preskúmaní námietok sťažovateľov formulovaných v ich volebných sťažnostiach.

II.2 Kľúčové námietky sťažovateľov

Na základe argumentácie sťažovateľov obsiahnutej v ich sťažnostiach možno ich kľúčové námietky rozdeliť do štyroch skupín:

1. Námietka o účelovom prihlasovaní osôb na trvalý pobyt v obci (ďalej len „prvá námietka“);

2. Námietky proti postupu okrskových volebných komisií pri sčítavaní hlasov a zapečatovaní volebnej dokumentácie (ďalej len „druhá námietka“);

3. Námietky proti porušovaniu volebného moratória volebnou agitáciou v deň volieb v budovách, v ktorých sídlili okrskové volebné komisie č. 1, 2 a 3, ako aj na príľahlých verejných priestranstvách;

4. Námietky o podozrení z kupovania hlasov v prospech odporcu a niektorých zvolených poslancov (osobitne vo vzťahu k obyvateľom [REDACTED] ulice).

III.

Preskúmanie námietok sťažovateľov

III.1 K námietke o účelovom prihlasovaní osôb na trvalý pobyt v obci

Sťažovateľ i SDS v sťažnostiach namietajú, že v období pred voľbami došlo v obci k prihlasovaniu „... obyvateľov na trvalý pobyt v obci pred voľbami s úmyslom môcť v danej obci voliť, no nie s úmyslom skutočne žiť v obci a mať skutočný záujem podieľať sa na živote obce“, pričom podľa ich tvrdenia malo ísť o „cca 200 cudzincov“.

Ústavný súd si na účely preskúmania prvej námietky sťažovateľov z obecného úradu vyžiadal príslušnú dokumentáciu a zistil, že v období od 1. januára 2014 do dňa volieb sa na trvalý pobyt v obci prihlásilo spolu 67 osôb (t. j. oveľa menej než uviedli sťažovatelia), z ktorých sa však len minimálny počet prihlásil tesne pred voľbami, ostatné osoby sa v uvedenom období hlásili na trvalý pobyt priebežne.

Vychádzajúc zo skutočnosti, že námietka sťažovateľov týkajúca sa účelového prihlasovania na trvalý pobyt bola sťažovateľmi formulovaná len všeobecne (nekonkrétne), a predovšetkým z toho, že sťažovateľ vykonával v období pred voľbami funkciu starostu obce, a teda mohol a mal urobiť opatrenia, aby boli na trvalý pobyt v obci prihlásené len osoby, ktoré spĺňali zákonom ustanovené podmienky, ústavný súd vyhodnotil túto námietku sťažovateľov ako nedôvodnú a účelovú.

III.2 K námietkam smerujúcim proti postupu okrskových volebných komisií pri sčítavaní hlasov a zapečafovaní volebnej dokumentácie

Sťažovatelia formulujú výhrady proti postupu všetkých okrskových komisií pri sčítavaní hlasov, ako aj ich postupu pri zapečafovaní volebnej dokumentácie a v tejto súvislosti navrhujú ústavnému súdu „... *prepočítať a preveriť neplatné volebné lístky, resp. platné odovzdané volebné lístky. Rovnako žiadame preveriť, kedy a akým spôsobom došlo k zapečateniu hlasovacích lístkov, obálok a zoznamov voličov a ostatných volebných spisov, nakoľko máme informáciu, že sa tak malo definitívne udiť dokonca až v stredu 19. 11. 2014 a či zapečatenie dostatočným spôsobom zamedzilo možnosti dodatočnej manipulácii...*“.

Podľa § 14 ods. 4 volebného zákona miestna volebná komisia

a) preskúmava kandidátne listiny a rozhoduje o registrácii alebo o neregistrácii kandidátov,

b) dohliada na pripravenosť okrskových volebných komisií zabezpečovať úlohy podľa tohto zákona,

c) vyhotoví zápisnicu o výsledkoch volieb do obecného (mestského) zastupiteľstva a volieb starostu obce (primátora), ktorú podpíšu členovia komisie; zápisnicu s originálnymi podpismi členov komisie dostane každý člen komisie,

d) vydáva zvoleným kandidátom osvedčenie o zvolení,

e) odovzdá volebné dokumenty do úschovy obci.

Podľa § 15 ods. 4 volebného zákona okrsková volebná komisia

a) zabezpečuje priebeh hlasovania, najmä dozerá na správne odovzdávanie hlasovacích lístkov a dbá na poriadok vo volebnej miestnosti,

b) sčíta hlasy a vyhotoví zápisnicu o hlasovaní, ktorú dostane každý člen komisie; prvopis zápisnice bezodkladne predloží miestnej volebnej komisii,

c) odovzdá volebné dokumenty do úschovy obci.

V súlade s § 11 ods. 6 volebného zákona volebná komisia je uznášaniaschopná, ak je prítomná väčšina jej členov. Na platnosť uznesenia je potrebná väčšina hlasov prítomných členov. V prípade rovnosti hlasov sa návrh považuje za zamietnutý. O priebehu zasadania vyhotovuje volebná komisia zápisnicu.

V súlade s § 36 volebného zákona v miestnosti, kde okrsková volebná komisia sčíta hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie okrsková volebná komisia.

Podľa § 37 ods. 1 volebného zákona po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a potom dá otvoriť volebnú schránku. Ak okrsková volebná komisia použila na výslovnú žiadosť jednotlivých voličov aj prenosnú volebnú schránku, komisia obsah schránok po ich otvorení zmieša.

Podľa § 37 ods. 2 volebného zákona okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči.

Podľa § 37 ods. 3 volebného zákona po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní.

Podľa § 37 ods. 4 volebného zákona každý člen okrskovej volebnej komisie môže nazerať do hlasovacích lístkov. Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť sčítania hlasov.

Podľa § 40 ods. 1 volebného zákona po sčítaní hlasov a podpísaní zápisnice o hlasovaní ohlásí predseda okrskovej volebnej komisie výsledok hlasovania a jeden

rovnopis zápisnice zašle bezodkladne miestnej volebnej komisii a vyčká na jej pokyn na ukončenie činnosti.

Podľa § 40 ods. 2 volebného zákona okrsková volebná komisia zapečatí hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov a odovzdá ich spolu s ostatnými volebnými spismi obci do úschovy.

Podľa § 41 ods. 1 volebného zákona miestna volebná komisia sčíta hlasy a zistí celkové výsledky hlasovania v obci na podklade zápisníc o hlasovaní zaslaných okrskovými volebnými komisiami. Ak vzniknú pochybnosti, má právo vyžiadať od okrskových volebných komisií hlasovacie lístky a ostatné volebné spisy, prípadne vysvetlivky a iné informácie.

Podľa § 41 ods. 2 volebného zákona v miestnosti, kde miestna volebná komisia sčítava hlasy, majú právo byť prítomní členovia volebných komisií vyššieho stupňa a pracovníci ich odborných (sumarizačných) útvarov, ako i osoby, ktorým na to dala povolenie Ústredná volebná komisia.

Podľa § 43 ods. 1 volebného zákona miestna volebná komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o výsledku volieb v obci. Zápisnicu podpíše predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ komisie. Dôvody odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

Podľa § 43 ods. 3 volebného zákona po podpísaní oboch rovnopisov zápisníc o výsledku volieb v obci zašle predseda miestnej volebnej komisie jeden rovnopis zápisnice bezodkladne okresnej volebnej komisii. Ostatné volebné spisy odovzdá do úschovy obci.

Ústavný súd si na účely preskúmania opodstatnenosti námietok sťažovateľov smerujúcich proti postupu okrskových volebných komisií pri sčítavaní hlasov a zapečaťovaní volebnej dokumentácie vyžiadal v súlade s návrhom sťažovateľov z Obecného úradu v Šoporni (ďalej len „obecný úrad“) kompletnú volebnú dokumentáciu a následne ju preskúmal a prepočítal v nej obsiahnuté hlasovacie lístky.

Z volebnej dokumentácie o voľbách do orgánov samosprávy obce Šoporňa zistil ústavný súd tieto skutočnosti:

1. Podľa zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb v obci do obecného zastupiteľstva a starostu obce Šoporňa boli pre voľby do orgánov samosprávy obce vytvorené 3 volebné okrsky, v zoznamoch voličov bolo zapísaných celkom 3 622 osôb, obálky boli vydané celkom 2 101 voličom, voliči odovzdali celkom 2 101 obálok, pričom pre voľby do obecného zastupiteľstva bolo odovzdaných 2 004 platných hlasovacích lístkov a pre voľby starostu bolo odovzdaných 2 059 platných hlasovacích lístkov.

2. Zo zápisnice okrskovej volebnej komisie okrsku č. 1 vyplýva, že celkový počet osôb vo volebnom okrsku zapísaných do zoznamu voličov bol 1 190, počet voličov, ktorým boli vydané obálky, bol 743, počet odovzdaných obálok bol 743, počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do obecného zastupiteľstva bol 697, počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce bol 734.

3. Ústavný súd prepočítal volebnú dokumentáciu okrskovej volebnej komisie č. 1 a zistil, že sa v nej nachádza 747 odovzdaných obálok, pričom tieto obálky boli riadne zapečatené. V jednej z odovzdaných obálok, ktorá bola zjavne neotvorená, sa nachádzali platné hlasovacie lístky pre voľbu starostu aj pre voľby do obecného zastupiteľstva.

3.1 Po prepočítaní platných hlasovacích lístkov vo volebnom okrsku č. 1 pre voľby do obecného zastupiteľstva ústavný súd zistil, že ich je v obcou odovzdanej volebnej dokumentácii v skutočnosti 669 (z čoho vyplýva, že vo volebnej dokumentácii chýba 28 hlasovacích lístkov oproti údaju uvedenému v zápisnici), a po prepočítaní platných hlasovacích lístkov pre voľby starostu ústavný súd zistil, že ich je v obcou odovzdanej volebnej dokumentácii v skutočnosti len 613 (z čoho vyplýva, že vo volebnej dokumentácii chýba 121 hlasovacích lístkov oproti údaju uvedenému vo volebnej dokumentácii).

3.2 Porovnaním údajov o počte platne odovzdaných hlasov pre jednotlivých kandidátov na starostu uvedených v zápisnici s počtom platných hlasovacích lístkov zistených ústavným súdom pri prepočítavaní vyplýva, že chýbajú hlasovacie lístky, ktoré mali byť podľa údajov v zápisnici odovzdané v prospech [REDACTED], zvoleného starostu obce. Ústavný súd tiež zistil, že v prospech [REDACTED] boli pripočítané dva neplatné

hlasovacie lístky. Počet odovzdaných platných hlasovacích lístkov v prospech ostatných kandidátov na starostu obce bol v súlade so zápisnicou okrskovej volebnej komisie okrsku č. 1.

3.3 Zápisnicu okrskovej volebnej komisie okrsku č. 1 odmietli podpísať dvaja členovia okrskovej volebnej komisie [REDACTED] (podľa zistení ústavného súdu manželka sťažovateľa) a [REDACTED] (podľa zistení ústavného súdu príbuzná sťažovateľa) z dôvodov, ktoré zodpovedajú námietkam sťažovateľa uvedeným v sťažnosti. Súčasťou námietok ale nebola výhrada smerujúca proti celkovému počtu platne odovzdaných hlasov, resp. spochybňovaniu ich celkového počtu.

4. Ústavný súd preskúmal aj volebnú dokumentáciu volebných okrskov č. 2 a č. 3 a zistil, že údaje o počtoch platne odovzdaných hlasov pre voľby starostu a voľby obecného zastupiteľstva uvedené v zápisniciach týchto okrskových volebných komisií zodpovedajú údajom, ktoré boli zistené pri prepočítavaní volebnej dokumentácie ústavným súdom. Ústavný súd ale zistil, že vo volebnom okrsku č. 3 neboli riadne zapečatené odovzdané otvorené obálky, nepoužité obálky a nepoužité hlasovacie lístky pre voľbu starostu a poslancov obecného zastupiteľstva.

Sumarizujúc svoje zistenia z prepočítavania hlasov, ústavný súd konštatuje, že podľa počtu platných hlasov nachádzajúcich sa v obcou predloženej volebnej dokumentácii by sťažovateľ ako kandidát na starostu získal 530 hlasov a odporca ako kandidát na starostu len 511 hlasov, t. j. podľa zistení ústavného súdu by mal byť v skutočnosti za starostu zvolený nie odporca, ale sťažovateľ. Vzhľadom na malé rozdiely v počte hlasov, ktoré získali kandidáti na poslancov, by vzhľadom na 28 chýbajúcich platne odovzdaných hlasovacích lístkov pri voľbách obecného zastupiteľstva bol podľa prepočítavania uskutočneného ústavným súdom iný aj výsledok volieb obecného zastupiteľstva, než aký bol uvedený v zápisnici miestnej volebnej komisie.

Vzhľadom na závažnosť svojich zistení získaných z prepočítavania hlasov ústavný súd rozhodol, že vo vzťahu k objasneniu druhej námietky sťažovateľov uskutoční výsluch svedkov. Ústavný súd vykonal výsluch svedkov prostredníctvom sudcu spravodajcu, ktorý 16. februára 2015 v sídle ústavného súdu vypočul svedkov [REDACTED],

██████████, ██████████, ██████████ a ██████████.
Svedkyňa ██████████, jedna z dvoch členiek okrskovej volebnej komisie č. 1, ktorá nepodpísala zápisnicu, sa na výsluch nedostavila.

██████████, členka okrskovej volebnej komisie okrsku č. 1 (manželka sťažovateľa), vo svojej výpovedi o priebehu volieb uviedla, že pozorovateľka pani ██████████ vo volebnej miestnosti i mimo nej komunikovala s voličmi, osobne však nepočula, o čom sa s voličmi zhovára. Pani ██████████ bola upozornená na nevhodné správanie predsedníčkou okrskovej volebnej komisie, i ňou osobne ako členkou komisie. Podľa svedkyne aj ďalšia členka okrskovej volebnej komisie pani ██████████ bola upozornená, že nemá listovať v zoznamoch voličov. Svedkyňa tiež uviedla, že aj pán ██████████, ktorý bol členom miestnej volebnej komisie a otec pána ██████████, komunikovali v priebehu volieb s voličmi na chodbe pred volebnou miestnosťou. Svedkyňa uviedla, že počas sčítania hlasovacích lístkov vládol vo volebnej miestnosti čulý ruch „pozorovatelia tam chodili“. Ďalej uviedla, že pri zapečafovaní volebnej dokumentácie nebola prítomná, nepamätá si, či bola volebná dokumentácia zapečatená. Zápisnicu odmietla podpísať z dôvodov uvedených v jej prílohe.

Predsedníčka okrskovej volebnej komisie okrsku č. 1 ██████████ vypovedala, že proces sčítania prebiehal tak, že najskôr prepočítali hlasovacie lístky na starostu a následne na poslancov. Sporných hlasovacích lístkov bol nepatrný počet. Trvá na tom, že sčítanie i zapečatenie hlasovacích lístkov prebehlo v poriadku, nevie si vysvetliť chýbajúce hlasovacie lístky, pripúšťa možnosť manipulácie zo strany sťažovateľa po skončení volieb.

Zapisovateľka okrskovej volebnej komisie č. 1 ██████████ vo svojej výpovedi uviedla, že pozorovateľka pani ██████████ komunikovala v priebehu volieb s voličmi, svedkyňa však nepočula, čo bolo predmetom ich rozhovoru, bola napomenutá predsedom miestnej volebnej komisie i predsedníčkou okrskovej volebnej komisie okrsku č. 1. Sčítavanie hlasov prebehlo podľa jej názoru bez problémov, hlasy na starostu sa prepočítavali viackrát. Zápisnicu odniesla miestnej volebnej komisii pani ██████████, pri zapečafovaní volebnej dokumentácie boli prítomní členovia volebnej komisie

i svedkyňa. Zapečatená volebná dokumentácia bola ponechaná vo volebnej miestnosti a najbližší pracovný deň bola zamestnancami obecného úradu prenesená na obecný úrad, svedkyňa nebola prítomná pri jej preberaní, pričom uviedla, že obvykle to mala na starosti pani [REDACTED]. Po vyžiadaní volebnej dokumentácie ústavným súdom ju svedkyňa spolu s kolegyňou vybrala z archívu (bola zapečatená) zabalila do baliaceho papiera a zaslala ústavnému súdu.

Svedkyňa [REDACTED], zapisovateľka miestnej volebnej komisie a manželka jedného zo zvolených poslancov, vo svojej výpovedi uviedla, že volebná dokumentácia ostala zapečatená po voľbách v jednej triede v škole, osobne sa nezúčastnila jej prenesenia do archívu obce, pretože po voľbách bola chorá, až následne videla dokumentáciu v archíve obce, bez známok porušenia zapečatenia, keď bola zasielaná ústavnému súdu. Svedkyňa vypovedala, že prístup k archívu mal každý zamestnanec obecného úradu.

[REDACTED], ktorý bol predsedom miestnej volebnej komisie, vypovedal, že v priebehu volebného dňa boli na účely kontroly prítomní aj zástupcovia obvodnej volebnej komisie z Galanty a nemali proti priebehu volieb žiadne výhrady. Počas volebného dňa riešil sťažnosti na správanie pozorovateľov, členov volebných komisií, väčší spor riešený nebol. Uviedol, že má vedomosť o výhradách, pre ktoré nepodpísali zápisnicu členky volebnej komisie v 1. volebnom okrsku. Fyzicky prekontroloval zapečatenie volebnej dokumentácie predtým, ako odniesol volebné výsledky do Galanty. Zápisnicu miestnej volebnej komisie osobne s pani [REDACTED] odniesol na obecný úrad do archívu obce. Vo vzťahu k chýbajúcim hlasovacím lístkom pripúšťa možnosť manipulácie osobami blízkymi sťažovateľovi.

Výsluchu svedkov sa zúčastnili obe procesné strany vrátane ich právnych zástupcov.

Predvolaná svedkyňa [REDACTED], ktorá sa zo zdravotných dôvodov nemohla dostaviť na výsluch, zaslala ústavnému súdu svoju písomnú výpoveď, v ktorej okrem iného uvádza:

„V priebehu dňa som spolu s ďalšími viackrát poukázala na to, že p. [REDACTED], ktorá bola pozorovateľkou v našej komisii aktívne komunikovala s voličmi predtým ako išli voliť. Bola som priamo svedkom, ako ukazovala voličom rukou počtom prstov číslo 2 - ukazovala 2 prsty. Pani [REDACTED] chodila neustále po chodbe a napriek viacnásobným upozorneniam stále s voličmi predtým ako vošli do volebnej miestnosti komunikovala na tému koho voliť. Okrem tohto zrejmeého ovplyvňovania voličov si aj niečo zapisovala.

V tretej volebnej miestnosti bol pozorovateľ pán [REDACTED], otec jedného z kandidátov na starostu [REDACTED]. Tiež bol niekoľkokrát upozornený na to, aby nekomunikoval s voličmi. Stával aj pred budovou školy a tam sa rozprával s prichádzajúcimi občanmi.

V našej volebnej komisii bola tiež upozornená členka komisie [REDACTED], ktorá si sústavne listovala v zozname akoby si pozerala kto bol a kto ešte nebol voliť. Následne viac ráz niekomu telefonovala.

V priebehu dňa som počula aj rozhovor voličov, ktorí sa pýtali členov komisii, či boli voliť konkrétne osoby, a ak bola odpoveď, že nie, tak pár z nich hneď telefonovalo a pritom povedali do telefónu, že aby prišli voliť toho nášho, na ktorom sa dohodli.

Viacerí členovia a pozorovatelia telefonovali veľakrát za deň, hlavne poobede ohľadom toho, kto bol a kto nebol voliť. Dáva to možno aj logiku v tom, že sa obvolávali, aby išli voliť svojich kandidátov na poslancov a starostu, na čo by inak pozerali do zoznamov voličov.

Porušenie volebného zákona bolo aj v tom, že niektorí kandidáti boli informovaní o čiastkových výsledkoch volieb predtým, než boli podpísané zápisnice (porušenie § 30 ods. 13 zákona o voľbách). Počas prerátavania volebných lístkov sa dvere na volebných miestnostiach otvárali, po školskej chodbe chodili viaceré nezúčastnené osoby a ešte pred podpisom zápisnice ľudia vychádzali z miestnosti.

Na uvedené skutočnosti sme sa sťažovali aj u predsedu volebnej komisie p. [REDACTED], ale bez odozvy.“

Ústavný súd na základe poznatkov získaných počas výsluchov svedkov konštatuje, že žiaden z vypočutých svedkov vo svojej výpovedi nespochybnil priebeh zapečatovania

volebnej dokumentácie volebného okrsku č. 1 a nepripustil, že by došlo počas sčítavania hlasov k takým nedostatkom, na základe ktorých by mohlo dôjsť k takej zásadnej chybe, aká vyplynula z následného prepočítania hlasov ústavným súdom (121 chýbajúcich platne odovzdaných hlasov pre voľby starostu a 28 chýbajúcich platných hlasovacích lístkov pre voľby obecného zastupiteľstva.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavnému súdu sa vykonaným dokazovaním nepodarilo preukázať, či po skončení hlasovania a zapečatení volebnej dokumentácie okrskovou volebnou komisiou č. 1 došlo, resp. mohlo dôjsť k protiprávnemu zásahu volebnej dokumentácie volebného okrsku č. 1, ústavný súd prostredníctvom sudcu spravodajcu vyzval účastníkov konania, aby v lehote dvoch dní predložili návrhy na doplnenie dokazovania zameraného na objasnenie druhej námietky.

V reakcii na výzvu ústavného súdu odporca doručil 18. februára 2015 podanie v elektronickej forme, v ktorom sa vyjadruje k okolnostiam týkajúcim sa veľkého množstva chýbajúcich hlasovacích lístkov vo volebnej dokumentácii volebného okrsku č. 1, a v tejto súvislosti uvádza najmä toto:

„... Nepredpokladám, že by v počte odovzdaných hlasovacích lístkov mohla okrsková volebná komisia spraviť tak výraznú chybu v prepočte, najmä keď jej členovia boli zástupcami viacerých volebných záujmov (okrem iného aj manželka sťažovateľa), pozorovateľov a aj zástupcov obvodnej volebnej komisie. Napriek skutočnosti, že dve členky okrskovej volebnej komisie odmietli podpísať zápisnicu a uviedli aj dôvody svojho nepodpísania, ani len nespochybnili zistený výsledok, či už cez počet zúčastnených voličov a ani čo sa týka zisteného počtu odovzdaných platných hlasov jednotlivým kandidátom na post starostu obce alebo poslanca obecného zastupiteľstva.

Dňa 04. 12. 2014 bola na Obecný úrad Šoporňa doručená žiadosť ústavného súdu o predloženie dokumentácie. Zo záznamov o odoslanej pošte na obecnom úrade je zrejmé, že táto dokumentácia bola na ústavný súd odoslaná dňa 09. 12. 2014. Nie je úplne známe, kedy bola volebná dokumentácia na obecný úrad po hlasovaní obyvateľov obce a ukončení volieb doručená, ale vieme, že najbližší pracovný deň 17. 11. 2014 sa v budove školy

uskutočnila riadne výuka a to vo všetkých triedach... Za obec mali volebnú dokumentáciu prevziať od okrskových volebných komisií zapisovatelia a následne mala byť uzamknutá v škole. Školu po voľbách uzamykala pani [REDAKOVANÉ], ktorá bola o. i. aj pozorovateľkou v Okrskovej volebnej komisii č. 1 a bola členkou miestnej volebnej komisie. Následne mala pani [REDAKOVANÉ] spolu so svojím manželom, volebnú dokumentáciu preniesť na obecný úrad. Kto mal možnosť manipulovať s volebnou dokumentáciou na obecnom úrade nevieme... Je zrejmé, keď z obecného úradu bola ústavnému súdu zaslaná volebná dokumentácia, že ju mala obec po voľbách k dispozícii. V tom čase na čele obce, ako jej štatutár, stál sťažovateľ... Skutočnosť, ktorú povedali zamestnanci obce, že volebná dokumentácia bola balená v kancelárii starostu - sťažovateľa a za jeho prítomnosti, sa nám javí ako možnosť ovplyvňovať obsah dôkazovej (volebnej) dokumentácie (jeho tvrdenie na pojednávaní pred ústavným súdom o tom, že s volebnou dokumentáciou neprišiel do kontaktu, vyznieva ako nepravdivé). Ústavný súd a aj my všetci ostatní sme predpokladali, že obec zaslala komplexnú volebnú dokumentáciu. Po tom, čo ma pán sudca spravodajca v danej veci vyzval, aby som ako súčasný starosta obce skúsil zistiť, či sa na obecnom úrade nenachádzajú preberacie protokoly o prevzatí volebnej dokumentácie obcou od okrskových volebných komisií, som zistil, že sa v archíve obce nachádza časť volebnej dokumentácie, ktorú som následne zaslal ústavnému súdu. Z uvedeného je dôvodný predpoklad, že ústavnému súdu nebola volebná dokumentácia zaslaná úplná úmyselne a bolo do nej neoprávnene zasahované. Ten, kto to zasielal neúplnú volebnú dokumentáciu, mohol mať zo zistení ústavného súdu, na základe takýchto podkladov, prospech a to aj napriek tej skutočnosti, že tieto potenciálne vady volieb, neoznačil vo svojej sťažnosti...

Ak na základe doteraz vykonaného dokazovania by mal ústavný súd rozhodnúť, je zrejmé, že sťažnosti sťažovateľa nie je možné vyhovieť. Porušenia volebných pravidiel, o ktorých tvrdil sťažovateľ, sa mu preukázať nepodarilo a údajné nesprávne posudzovanie hlasovacích lístkov ústavný súd zistil v dvoch prípadoch. Na základe zisteného výsledku volieb nie je možné dvom nesprávne vyhodnoteným hlasovacím lístkom prikladať relevanciu vzhľadom na zistenú vôľu voličov. Aj zistenia ústavného súdu sa v intenciách doteraz vykonaného dokazovania javia ako spochybniteľné, keďže nie je nepochybné, či volebná

dokumentácia zaslaná ústavnému súdu, je autentická a že žiadnym spôsobom do nej nebolo po zistení volebných výsledkov zasahované.“

V nadväznosti na citované odporca navrhol, aby ústavný súd doplnil dokazovanie a ako svedkov vypočul všetkých členov okrskovej volebnej komisie č. 1, ktorí ešte neboli vypočutí, všetkých pozorovateľov, prítomných pri sčítavaní hlasovacích lístkov v tomto volebnom okrsku vrátane prítomných členov obvodnej volebnej komisie v Galante (spolu 18 osôb) a ešte nevypočutú zamestnankyňu obecného úradu [REDACTED].

Odporca zároveň ústavnému súdu oznámil, že na základe informácií, ktoré boli zistené pri výsluchu svedkov uskutočnenom 16. februára 2015, podal oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu, ktorého fotokópiu priložil k svojmu podaniu doručenému ústavnému súdu 18. februára 2015.

Dňa 19. februára 2015 bol ústavnému súdu elektronicky doručený návrh sťažovateľa a SDS na vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania výsluchom svedkov. V uvedenom písomnom podaní sa okrem iného uvádza:

„... v nadväznosti na uskutočnené výsluchy svedkov zo dňa 16. 02. 2015 v predmetnej veci dávame na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky vykonať nasledovné dokazovanie:

Výsluch svedka - pani [REDACTED] ([REDACTED]), stále ešte zamestnankyne Obce Šoporňa (ešte pracuje na Obecnom úrade), ktorá mala podľa našich informácií pripravovať odoslanie volebnej dokumentácie na Ústavný súd Slovenskej republiky...

Výsluch, príp. písomné stanovisko miestnej volebnej komisie za účelom výsluchu, príp. získania informácií o tom, kde sa volebná dokumentácia nachádzala v časovom období od skončenia sčítania hlasov bezprostredne po skončení volieb až do jej odoslania na Ústavný súd Slovenskej republiky a zároveň aj o spôsobe a termínoch zapečatovania všetkých zápisníc z volieb ako súčasť tejto dokumentácie (zrejme však relevantné informácie bude mať predseda miestnej volebnej komisie [REDACTED], príp.

zapisovateľka [REDAKOVANÉ]; ťažko je momentálne hodnotiť, či ostatní členovia miestnej volebnej komisie po skončení volieb boli v tejto záležitosti vôbec aktívni, resp. majú vôbec nejaké informácie).

Výsluch ostatných členov 1. okrskovej volebnej komisie ohľadom spôsobu spočítavania hlasov a zapečatenia volebnej dokumentácie.“

Nad rámec návrhov na ďalšie dokazovanie sťažovateľa vo svojom podaní ďalej uvádzajú:

«Dovoľujeme si ešte dať Ústavnému súdu Slovenskej republiky do pozornosti, že novozvolený starosta obce Šoporňa, [REDAKOVANÉ], na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva v kultúrnom dome v Šoporni dňa 28. 01. 2015 prečítal všetkým prítomným Doplňenie príloh k podanej ústavnej sťažnosti (v tejto veci) a následne uviedol: „Vyžiadam si zoznam týchto obyvateľov a na každého z nich, lebo ani jedno slovo v tomto nie je pravda, podám trestné oznámenie, kto bol ochotný za pána [REDAKOVANÉ] sa podpísať pod takýto pamflet.“ Považujeme takéto verejné vyjadrenie, obzvlášť z úst starostu obce, prednesené na obecnom zastupiteľstve, za nezákonné zasahovanie do procesu vykonávania dôkazov na Ústavnom súde Slovenskej republiky. Zároveň to považujeme v rámci jeho postavenia za absolútne nevhodné a nedovolené využívanie takéhoto postavenia starostu obce, aby jednak toto svoje postavenie a zároveň aj inštitút obecného zastupiteľstva zneužíval na znevažovanie akejkoľvek ústavnej sťažnosti, pričom ani táto sťažnosť nemá žiaden súvis s rokovaním a úlohami obecného zastupiteľstva a smeruje v časti proti nemu ako osobe (nie starostovi).

Považujeme za úmyselné a premyslene cielené zastrašovanie (a možné ovplyvňovanie) všetkých obyvateľov, ktorí sú ochotní prejaviť vlastný názor na dianie v obci, pričom vyhodnotenie jednotlivých dôkazov je podľa nás potrebné ponechať na súd, resp. orgány činné v trestnom konaní. V tejto súvislosti nie je žiadnym tajomstvom, že na obecnom úrade bol skončený pracovný pomer s viacerými „nepohodlnými“ zamestnancami, pričom napr. v prípade pani [REDAKOVANÉ] (oddelenie kultúry, obecná knižnica, organizácia kult.-spoloč. podujatí v obci) to bolo s komentárom, lebo ste za SDS a s takou osobou nie je možné spolupracovať.»

Dňa 19. februára 2015 bol ústavnému súdu elektronicky doručený návrh sťažovateľa a SDS na vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania výsluchom svedkov. V uvedenom písomnom podaní okrem iného uvádza:

«Dovoľujeme si ešte dať Ústavnému súdu Slovenskej republiky do pozornosti, že novozvolený starosta obce Šoporňa, [REDAKOVANÉ], na verejnom zasadnutí obecného zastupiteľstva v kultúrnom dome v Šoporni dňa 28. 01. 2015 prečítal všetkým prítomným Doplnenie príloh k podanej ústavnej sťažnosti (v tejto veci) a následne uviedol: „Vyžiadam si zoznam týchto obyvateľov a na každého z nich, lebo ani jedno slovo v tomto nie je pravda, podám trestné oznámenie, kto bol ochotný za pána [REDAKOVANÉ] sa podpísať pod takýto pamflet.“ Považujeme takéto verejné vyjadrenie, obzvlášť z úst starostu obce, prednesené na obecnom zastupiteľstve, za nezákonné zasahovanie do procesu vykonávania dôkazov na Ústavnom súde Slovenskej republiky...»

V tejto súvislosti nie je žiadnym tajomstvom, že na obecnom úrade bol skončený pracovný pomer s viacerými „nepohodlnými“ zamestnancami, pričom napr. v prípade pani [REDAKOVANÉ] (oddelenie kultúry, obecná knižnica, organizácia kult.-spoloč. podujatí v obci) to bolo s komentárom, lebo ste za SDS a s takou osobou nie je možné spolupracovať...»

Na horeuvedené verejné vyhlásenie si dovoľujeme upozorniť, nakoľko nie je dost dobre možné vylúčiť, či a aký to môže mať vplyv na výpovede alebo vyhlásenia svedkov.»

Dňa 20. februára 2015 starosta obce Šoporňa (odporca) doručil ústavnému súdu prípis označený ako „Zaslanie nájdenej volebnej dokumentácie“, ktorého prílohou je časť nepoužitej volebnej dokumentácie identifikovaná v označenom prípise vrátane fotodokumentácie. Po preskúmaní tejto časti volebnej dokumentácie ústavný súd konštatuje, že nič nenasvedčuje tomu, že jej súčasťou sú chýbajúce hlasovacie lístky, ktoré mali byť použité vo volebnom okrsku č. 1, a to vzhľadom na skutočnosť, že sú v nej obsiahnuté len neoznačené hlasovacie lístky, teda s vysokou pravdepodobnosťou také, ktoré pri voľbách neboli použité.

Dňa 24. februára 2015 doručil právny zástupca sťažovateľov elektronickou formou ústavnému súdu ďalšie podanie, v ktorom argumentuje, že odporca kandidoval síce ako nezávislý kandidát, ale v skutočnosti s podporou viacerých politických strán, čo dokladá fotokópiami volebných letákov. V podaní sa tiež uvádza, že odporca jedného z členov okrskovej volebnej komisie č. 1 medzičasom vymenoval do funkcie prednostu obecného úradu. Prílohy podania právneho zástupcu sťažovateľa tvoria vybrané príspevky z portálu www.seredonline.sk týkajúce sa volieb orgánov samosprávy obce Šoporňa, ktoré majú dokresliť atmosféru v obci pred voľbami, počas volieb a po voľbách.

IV.

Záver

Na základe skutkových zistení, ku ktorým ústavný súd dospel v doterajšom priebehu konania, možno formulovať tieto skutkové a právne východiská pre rozhodnutie o sťažnostiach sťažovateľov:

1. Doterajšie zistenia ústavného súdu nasvedčujú, že mohlo dôjsť k mimoriadne závažnej manipulácii s volebnou dokumentáciou okrskovej volebnej komisie č. 1, čo vyvoláva dôvodné podozrenie, že mohlo v tejto súvislosti dôjsť k spáchaniu trestného činu. Ústavný súd nie je orgánom činným v trestnom konaní, a preto mu neprislúcha prešetrovať podozrenia zo spáchania trestných činov, ku ktorým malo (mohlo) dôjsť v súvislosti s voľbami. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že odporca mu oznámil, že doručil 18. februára 2015 Úradu špeciálnej prokuratúry Slovenskej republiky podanie označené ako „*Oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu*“, ktorého predmetom je oznámenie odporcu o podozrení zo spáchania trestných činov, ku ktorým malo dôjsť manipuláciou s volebnou dokumentáciou (ďalej len „trestné oznámenie odporcu“).

2. Primárnym účelom konania o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí podľa čl. 129 ods. 2 ústavy je zistiť, či v období prípravy a priebehu sťažnosťou napadnutých volieb došlo k volebným vadám takej intenzity, ktoré už objektívne spochybňujú volebnou komisiou vyhlásený výsledok volieb, a na tomto základe rozhodnúť

o vyhlásení volieb za neplatné, zrušení napadnutého výsledku volieb, príp. zrušení rozhodnutia volebnej komisie a vyhlásení za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený, alebo naopak, volebnú sťažnosť zamietnuť (§ 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že v konaní podľa čl. 129 ods. 2 ústavy uplatňuje vo vzťahu k napadnutým voľbám „sankčné“ mechanizmy [rozhodnutia podľa § 63 ods. 1 písm. a) až c zákona o ústavnom súde] v zásade bez ohľadu na to, či zistené volebné vady priamo zaviniť účastník konania, proti ktorému sťažnosť smeruje.

3. Primárnym účelom trestného konania, v ktorom je predmetom preskúmavania skutok nesúci znaky trestného činu, ku ktorému došlo (malo dôjsť) v súvislosti s prípravou a priebehom volieb, je zistenie, či k takémuto činu skutočne došlo, ak k nemu došlo, kto ho spáchal, a na tomto skutkovom základe vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti proti páchatelovi trestného činu. Trestnú zodpovednosť voči konkrétnej osobe možno vyvodiť len vtedy, ak sa v priebehu trestného konania preukáže aj to, že ku skutku, ktorý nesie znaky trestného činu, došlo zavinením tejto osoby (subjektívna stránka trestného činu).

4. Z východísk uvedených v bodoch 2 a 3 možno vyvodiť, že medzi konaním o volebnej sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy a trestným konaním týkajúcim sa skutku, ku ktorému došlo, resp. malo dôjsť v súvislosti s prípravou a priebehom sťažnosťou napadnutých volieb, môže (aj keď nemusí) existovať priama príčinná súvislosť. V právno-aplikačnej praxi môže aj pri existencii priamej príčinnej súvislosti medzi konaním o konkrétnej volebnej sťažnosti a konkrétnym trestným konaním nepochybne vzniknúť situácia, keď ich výsledky nebudú komplementárne, t. j. situácia, keď ústavný súd sťažnosť podľa čl. 129 ods. 2 ústavy zamietne, hoci následne príslušný všeobecný súd právoplatne rozhodne o tom, že určitá osoba spáchala trestný čin v súvislosti s voľbami, ktoré ústavný súd vyhodnotil ako regulárne, a naopak. Aj keď uvedené situácie môžu v praxi nastať, ústavný súd a orgány činné v trestnom konaní (resp. v konečnom dôsledku príslušné trestné súdy) by mali vyvinúť primerané úsilie na to, aby ich meritórne rozhodnutia boli komplementárne, a to okrem iného aj v záujme posilňovania dôvery a rešpektu občanov (obyvateľov) k orgánom verejnej moci.

5. Ak by ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 129 ods. 2 ústavy po zistení, že došlo k volebným vadám značnej intenzity, vôbec neprihliadal na skutočnosť, kto tieto vady

mohol zaviniť (zavinil), tak by k ochrane ústavnosti pristupoval formalisticky a rezignoval by tak na materiálne chápanie ochrany ústavnosti, ktorého imanentným znakom je elementárna úcta k všeobecne chápanej spravodlivosti. Z uvedeného dôvodu ústavný súd môže za určitých konkrétnych okolností pri svojom rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy aj za cenu nerešpektovania lehoty podľa § 63 ods. 6 zákona o ústavnom súde svoje konanie prerušiť a „vyčkať“ na účely objektívneho a spravodlivého rozhodnutia o volebnej sťažnosti na výsledok, resp. priebežné výsledky súvisiaceho trestného konania. Ústavný súd by mal takýto postup v konaní o sťažnostiach podľa čl. 129 ods. 2 ústavy uplatniť len v celkom výnimočných prípadoch, a to predovšetkým s ohľadom na skutočnosť, že až do rozhodnutia o volebnej sťažnosti sa príslušný priamo volený orgán verejnej moci nachádza v stave právnej neistoty, keďže jeho legitimita bola spochybnená sťažnosťou podľa čl. 129 ods. 2 ústavy.

6. Aplikujúc dosiaľ uvedené právne východiská na konanie o sťažnostiach sťažovateľov, ústavný súd konštatuje, že v doterajšom priebehu dokazovania už vypočul všetkých kľúčových svedkov, pričom vypočúvanie ďalších osôb navrhnutých účastníkmi konania sa za týchto okolností javí kontraproduktívne a s vysokou pravdepodobnosťou by nevedlo k zisteniu relevantných skutočností potrebných pre objektívne a spravodlivé rozhodnutie o oboch sťažnostiach. Ide o úkony, ktoré by v konečnom dôsledku mali viesť k zisteniu, či v predmetnej veci došlo k takej manipulácii s volebnou dokumentáciou, ktorá nesie znaky trestného činu. Preto by o potrebe vykonania týchto úkonov a postupe pri ďalšom dokazovaní mal primárne rozhodnúť orgán činný v trestnom konaní príslušný na prešetrenie trestného oznámenia odporcu.

7. Lehota na rozhodnutie ústavného súdu o sťažnostiach namietajúcich neústavnosť a nezákonnosť volieb do orgánov miestnej samosprávy ustanovená v § 63 ods. 6 zákona o ústavnom súde má primárne poriadkový charakter. V okolnostiach, keď k objasneniu skutočností potrebných pre objektívne a spravodlivé rozhodnutie ústavného súdu o sťažnostiach sťažovateľov môže výrazne napomôcť prešetrovanie trestného oznámenia odporcu, môže ústavný súd na základe § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde rozhodnúť o prerušení tohto konania.

8. V nadväznosti na uvedené možno na základe dosiaľ zistených skutočností zároveň konštatovať, že podľa výsledkov prepočítania obcou odovzdanej volebnej dokumentácie ústavným súdom boli pri voľbách do orgánov samosprávy obce Šoporňa dosiahnuté iné výsledky, než aké uviedla vo svojej zápisnici miestna volebná komisia. Za týchto okolností bez objasnenia toho, či došlo k protiprávnemu zásahu do volebnej dokumentácie (a koho zavinením), nemožno vysloviť, že voľby orgánov samosprávy obce Šoporňa konané 15. novembra 2015 prebehli regulárne.

9. Bez náležitého objasnenia druhej námietky sťažovateľov smerujúcej proti namietanému sčítavaniu hlasov a zapečatovaliu volebnej dokumentácie (a teda pravdepodobnej manipulácii s volebnou dokumentáciou) je bez právneho významu, aby ústavný súd preskúmaval ostatné námietky sťažovateľov.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak... c) prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Podľa čl. 131 ods. 1 druhej a tretej vety ústavy plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov. Ak sa táto väčšina nedosiahne, návrh sa zamietne.

Vychádzajúc z uvedeného, sudca spravodajca predložil plénu ústavného súdu podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku návrh na prerušenie konania o sťažnostiach sťažovateľov až do prešetrenia oznámenia o podozrení zo spáchania trestného činu podaného 18. februára 2015 Úradu špeciálnej prokuratúry [REDACTED], [REDACTED].

Návrh sudcu spravodajcu na prerušenie konania o sťažnostiach sťažovateľov nezískal podporu nadpolovičnej väčšiny všetkých sudcov.

Vzhľadom na skutočnosť, že plénum ústavného súdu v zmysle čl. 131 ods. 1 tretej vety ústavy zamietlo návrh sudcu spravodajcu, hlasovalo následne o návrhu sťažovateľov, ktorí sa domáhali, aby ústavný súd vyhlásil voľby orgánov samosprávy obec Šoporňa konané 15. novembra 2015 za neplatné. Ani návrh sťažovateľov nezískal podporu nadpolovičnej väčšiny všetkých sudcov. Právnym dôsledkom uvedeného výsledku hlasovania je v zmysle čl. 131 ods. 1 ústavy zamietnutie návrhu sťažovateľov; táto skutočnosť je vyjadrená vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2015